

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **O. J. F., Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy**, se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 10. 2024, č. j. KRPA-325979-10/ČJ-2024-000022-ZZC, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. 11. 2024, č. j. 13 A 49/2024-20, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a o žádosti žalobce o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti,

takto:

- I. Návrh žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **s e z a m í t á .**
- II. Soud **u s t a n o v u j e** zástupcem žalobce pro řízení o kasační stížnosti Mgr. et Mgr. Marka Čechovského, advokáta, se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1.

Odůvodnění:

[1]Žalovaná rozhodnutím ze dne 16. 10. 2024, č. j. KRPA-325979-10/ČJ-2024-000022-ZZC, podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, rozhodla o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění, přičemž dobu zajištění stanovila na 90 dnů ode dne vydání rozhodnutí. Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal správní žalobu.

[2]Rozsudkem ze dne 13. 11. 2024, č. j. 13 A 49/2024-20, Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) žalobu proti tomuto rozhodnutí žalované zamítl.

[3]Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost společně s návrhem na přiznání odkladného účinku a žádostí o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. V návrhu na přiznání odkladného účinku stěžovatel uvedl, že by pro něj následky rozsudku městského soudu a rozhodnutí žalované znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti současně není v rozporu s důležitým veřejným zájmem, přičemž újma, která by mohla vzniknout jiným osobám, by byla menší než újma hrozící stěžovateli. Stěžovatel doplnil, že pokud dodržuje všechna pravidla jak společenského soužití a právní předpisy, nikomu neškodí a nezpůsobuje újmu, nelze

narušit veřejný zájem přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti. V této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008-131. V žádosti o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že je zajištěn a v současné době nedisponuje žádnými peněžními prostředky, které by mohl využít pro účely opatření si zástupce komerční cestou. Vzhledem k zajištění si současně nemůže peněžní prostředky opatřit prací či manipulovat s peněžními prostředky, které by měl jinak k dispozici. Stěžovatel doplnil, že se neorientuje v právním řádu České republiky, a proto není schopen se sám hájit před soudem, přičemž pro řízení o kasační stížnosti je zastoupení stěžovatele povinné.

[4]Žalovaná se k návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevyjádřila.

[5]Nejvyšší správní soud zjistil, že návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti byl podán včas a osobou k tomu oprávněnou. Přistoupil proto k jeho věcnému posouzení podle § 73 ve spojení s § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[6]Podle § 107 s. ř. s., kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž za tím účelem přiměřeně užije § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. *je k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti třeba, aby výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a současně přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

[7]Z těchto ustanovení vyplývá, že možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Odkladný účinek má charakter institutu mimořádného, vyhrazeného pro ojedinělé případy; je koncipován jako dočasná procesní ochrana účastníka řízení před okamžitým výkonem pro něho nepříznivého soudního rozhodnutí; přiznáním odkladného účinku je prolamována právní moc rozhodnutí (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2015, č. j. 6 Azs 163/2015-38).

[8]Povinnost tvrdit a prokázat hrozbu újmy tíží stěžovatele (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012-32). Hrozící újma musí být závažná a reálná, nikoli pouze hypotetická a bagatelní (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2017, č. j. 9 Afs 275/2017-20). Od stěžovatele, který žádá o přiznání odkladného účinku, se tak především očekává dostatečně konkrétní a individualizované tvrzení o tom, že mu v důsledku napadeného rozhodnutí významná újma vznikne, a vysvětlení, v čem tato újma spočívá, včetně uvedení jejího rozsahu. Vylicení podstatných skutečností o nepoměrně větší (resp. významné) újmě musí svědčit tomu, že negativní následek, jehož se stěžovatel v souvislosti s rozsudkem městského soudu obává, by pro něj byl zásadním zásahem. Kromě výše uvedeného tíží stěžovatele též důkazní břemeno k tvrzením uplatněným v návrhu, k jehož unesení je nutné, aby stěžovatel svá tvrzení, jimiž

pokračování

odůvodňuje návrh na přiznání odkladného účinku, také řádně doložil (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2015, č. j. 2 As 218/2015-50).

[9] Stěžovatel v návrhu na přiznání odkladného účinku pouze parafrázuje relevantní právní úpravu. Žádný konkrétní důvod pro přiznání odkladného účinku neuvedl. Stěžovatel ani neosvědčuje jakékoli skutečnosti, na jejichž základě by bylo možné učinit závěr o vzniku újmy a následně ji poměřit s kolidujícím důležitým veřejným zájmem.

[10] V posuzované věci proto stěžovatel břemeno tvrzení a břemeno důkazní o existenci skutečností opodstatňujících přiznání odkladného účinku kasační stížnosti neunesl a ani Nejvyšší správní soud nezjistil okolnosti, které by svědčily o tom, že situace stěžovatele patří právě mezi ojedinělé případy, pro něž je institut odkladného účinku kasační stížnosti vyhrazen. Stěžovatelova tvrzení jsou velmi obecná a nelze z nich seznat, v čem konkrétně mu nepřiznáním odkladného účinku má vzniknout zásadní újma, a to taková, která je nepoměrně větší, než jaká by mohla vzniknout jiným osobám přiznáním odkladného účinku.

[11] Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že i pokud by stěžovatel svůj návrh v tomto ohledu doplnil, z povahy institutu zajištění cizince za účelem správního vyhoštění nepřichází přiznání odkladného účinku v úvahu, neboť by zcela popíralo samotný smysl a účel zajištění, kterým je časově ohraničené omezení osobní svobody za účelem správního vyhoštění cizince (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2012, č. j. 9 As 130/2011-71; z nedávné doby lze dále odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2023, č. j. 4 Azs 186/2023-24, ze dne 12. 6. 2024, č. j. 8 Azs 141/2024-35, či ze dne 14. 3. 2024, č. j. 5 Azs 38/2024-30). I proto nemohl být návrh stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti úspěšný.

[12] Z uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. zamítl. Tím Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

[13] Nejvyšší správní soud dále posoudil žádost stěžovatele o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

[14] Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. lze navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Z citovaného ustanovení vyplývá, že navrhovateli lze ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou kumulativně splněny dvě podmínky: 1) jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, a 2) je to nezbytně třeba k ochraně jeho práv.

[15] Pokud jde o předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, ty upravuje § 36 odst. 3 s. ř. s. Podle první věty tohoto ustanovení účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody.

[16] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud rozhodnout o návrhu stěžovatele na ustanovení zástupce, musel posoudit jeho majetkovou situaci, a to i přes to, že stěžovatele v nyní posuzované věci poplatková povinnost netíží, neboť je od placení soudních poplatků osvobozen. Stěžovatel doložil vyplněný Formulář o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, z něhož vyplývá, že aktuálně není zaměstnán s ohledem na zajištění v Zařízení pro zajištění cizinců Balková. Stěžovatel současně doložil, že nedisponuje žádnými peněžními prostředky, z nichž by mohl hradit náklady zastoupení advokátem. V této souvislosti doplnil, že nemůže disponovat ani s peněžními prostředky, které by měl jinak k dispozici. První podmínka pro ustanovení zástupce je proto splněna.

[17] Druhá podmínka pro ustanovení zástupce je rovněž splněna, neboť zastoupení advokátem je podmínkou řízení o kasační stížnosti. V souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. musí být stěžovatel v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. V projednávané věci přitom nebyly zjištěny žádné další okolnosti, na základě kterých by Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že ustanovení zástupce není nezbytně třeba k ochraně práv stěžovatele. Stěžovatel je nadto cizincem, který se neorientuje v právním řádu České republiky.

[18] Nejvyšší správní soud proto stěžovateli ustanovil k ochraně jeho práv Mgr. et Mgr. Marka Čechovského, advokáta, se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1. Ustanovený zástupce stěžovatele zváží případné další doplnění kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. ledna 2025

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu